

Checklista för ökad representation av personer med utländsk bakgrund

Av Jämställdhets- och mångfaldskommitténs antirasismutskott

Miljöpartiets Jämställdhets- och Mångfaldskommitté gjorde 2016 en kartläggning över Miljöpartiets representation utifrån jämställdhet och mångfald, med namnet ”Vem representerar Miljöpartiet?”. I underlaget finns ett antirasistiskt perspektiv och representationen av personer med utländsk bakgrund kartläggs. Enligt SCB hade 21,5 procent av svenska befolkningen 2014 utländsk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade i alla de folkvalda politiska församlingarna. Kvinnor med utländsk bakgrund är mycket underrepresenterade i kommuner och i riksdagen och gruppen män med utländsk bakgrund är underrepresenterade i landsting/regionerna.

Vi miljöpartister ska välja kloka, kunniga personer till förtroendeuppdrag. Vi ska tänka på att det finns personer med olika bakgrund som vill och kan vara med och bidra. Miljöpartiet ska möjliggöra för alla att vara delaktiga i vår verksamhet.

Sammanfattning från kartläggningen

Representation i kommuner

När det gäller Miljöpartiets företrädare i kommunfullmäktige är kvinnor med utländsk bakgrund en mycket underrepresenterad grupp. Kvinnor med utländsk bakgrund behöver lyftas och väljas in i kommunfullmäktige. Vi har ingen statistik över andelen med utländsk bakgrund som representanter i kommunstyrelser, kommunalråd, gruppleddare, presidieposter, kommunala bolagsstyrelser och ordförandeposter. Vi behöver se till att välja personer med utländsk bakgrund även till dessa förtroendeuppdrag.

Representation i landsting och regioner

Andelen landstings- och regionfullmäktigeledamöter med utländsk bakgrund har ökat lite sedan förra mandatperioden och ligger nu på 19,8 procent. Männerna med utländsk bakgrund är mer underrepresenterade än kvinnorna. Det finns ingen statistik över hur stor andel av presidie-, gruppleddar-, landstings- och regionrådsposterna gruppen med utländsk bakgrund innehar. Här behöver vi också öka representationen.

Representation på riksnivå

Gruppen med utländsk bakgrund är mycket underrepresenterad i Miljöpartiets riksdagsgrupp. Representationen har minskat sedan valet 2010, särskilt bland kvinnorna. I riksdagsgruppen fanns efter valet 2014 8,3 procent kvinnor med utländsk bakgrund och 15,4 procent män med utländsk bakgrund. Siffrorna motsvarar en kvinna och två män. Det behövs också fler personer med utländsk bakgrund som ledamöter i olika riksdagsorgan och riksdagsutskott. Riksdagens förtroendevalda ska återspegla samhället. Så är det inte i dag.

Toppnamn

Underrepresentationen av personer med utländsk bakgrund på kommunala, regionala och riksuppdrag återspeglas på valsedlarna. Tittar man på de olika listornas toppnamn ser man att där saknas personer med utländsk bakgrund och framför allt kvinnor med utländsk bakgrund.

Avhopp, hot, hat och trakasserier

Förtroendevalda personer med utländsk bakgrund, med funktionsnedsättning/-variation och i åldern 18-29 upplever enligt vår kartläggning hot, hat och trakasserier i högre utsträckning än andra förtroendevalda. De upplever hot och hat både från högerextrema krafter och av allmänheten. En del utsätts av egna partikollegor. Det behövs bra stöd vid upplevelser av hot och hat och trakasserier, särskilt i små kommuner. Annars riskerar vi att fler personer lämnar sina uppdrag.

Personer med utländsk bakgrund, funktionsnedsättning/-variation samt personer i åldern 18–29 och 50–64 uppger betydligt sämre möjligheter att påverka än resterande. Dessa grupper, och framför allt kvinnorna inom dem, behöver särskilt stöd och uppmärksamhet. Det behövs uppmuntrande ord, visad uppskattning och erkännande samt rättvisa och respekt.

Det är viktigt att erbjuda utbildning i valberedande, ledarskap, medlemsrekrytering, att hantera hot, hat och trakasserier och grundläggande medlemsvård. Det är viktigt med handlingsplaner och information om hur vi ska agera då någon utsätts för hot, hat och trakasserier. Partiet behöver stötta de utsatta. Bra arbetsmiljö och tydligt ledarskap är också väldigt viktigt.

Förslag för att öka representationen av personer med utländsk bakgrund

Fler medlemmar med utländsk bakgrund

Det är svårt att få till en bred representation på förtroendeuppdrag om det inte finns tillräckligt med medlemmar. En satsning på medlemsrekrytering och medlemsvård bör göras lokalt. Fokus behöver ligga på att nå ut till, rekrytera, välkomna, engagera och inkludera nya medlemmar från underrepresenterade grupper för att bredda medlemsbasen. Distrikten bör ta fram egna jämställdhets- och mångfaldsplaner som beskriver nuläge, mål, åtgärder och uppföljning där representation av personer med utländsk bakgrund inkluderas. Vi behöver särskilt lyfta personer med utomeuropeisk bakgrund. Några tips på metoder för att stärka medlemsrekryteringen, med fokus på personer med utländsk bakgrund är:

- Tänk på var ni syns och finns tillgängliga för allmänheten. Personer behöver känna till att ni finns för att kunna bli medlemmar. Sätter ni upp lappar på stan eller i byn och i så fall i vilka områden?
- Besök gärna olika föreningar, fester, sammankomster, lokala marknader och event där ni kan nå ut till fler som ni annars inte skulle mött. Fråga de ni möter vilka frågor som de tycker är viktiga och bjud in till en dialog utifrån det. Personliga samtal och uppmuntran är väldigt viktigt. Fråga också om vilka slags aktiviteter de skulle vilja gå på.
- Se över hur ni kommunicerar utåt och vilka som nås av det.
- Erbjud utbildning för nya medlemmar kring grön ideologi och det politiska hantverket eller hitta mentorer till nya medlemmar så att de får stöd och känner sig tryggare. Dela med er av tips, kunskaper och erfarenheter på bra sätt att organisera sig. Ta hänsyn till att personer kan ha olika förutsättningar.
- Arbeta med att inkludera fler på möten och i beslutprocesser. Tydliggör beslutsprocesser och förklara hur mötena går till, det gynnar alla. Se till att det inte förekommer härskartekniker på era möten och aktiviteter som drabbar personer med utländsk bakgrund.

Nomineringsprocesser och listsättning

Vi i Miljöpartiet har blivit bättre på att välja kvinnor och kvinnor som grupp är nu majoritet bland partiets förtroendevalda på kommunnivå, men vi har inte blivit bättre på att välja kvinnor med utländsk bakgrund. Vi behöver arbeta med att höja denna grupps representation. Detta kan göras genom följande insatser:

- Genomför en medvetandehöjning bland medlemmarna genom till exempel utbildningar och tematiska föreläsningar.
- Uppmuntra underrepresenterade grupper att kandidera till olika uppdrag. Mest uppmuntran behöver kvinnor med utländsk bakgrund. Vi behöver också se till att personer med utländsk bakgrund i åldersgrupperna 18–29 och 65+ kandiderar.
- Säkerställ representationen högst upp på listorna. Det har stor betydelse vilka som står överst på listorna. Detta för att utrikesfödda också ska kunna väljas till högre positioner på alla nivåer. Det är också viktigt med förebilder och att människor kan känna igen sig själva i våra företrädare.
- Sätt upp tydliga mål i lokalavdelningen kring hur ni vill att representationen i organisationen ska se ut. Även partiet bör sätta upp tydligare mål kring hur vi vill att vår representation ska se ut och kring jämställdhet och mångfald inom partiorganisationen.
- Lokalavdelningarna ska särskilt tänka på personer med utomeuropeisk bakgrund när de rekryterar och valbereder.

Valberedningens arbete

Valberedningar har ett stort ansvar för att säkra en god representation, att föreslå kandidater med olika bakgrunder, erfarenheter, egenskaper och kompetenser. För detta är det viktigt att valberedningen arbetar på följande sätt:

- Valberedningen kan ha uppsökande verksamhet och leta aktivt efter passande kandidater.
- Valberedningen kan arbeta med att uppmuntra kompetenta medlemmar med utländsk bakgrund att kandidera. Personer från underrepresenterade grupper kan behöva mer uppmuntran för att kandidera till olika uppdrag.
- Valberedningen kan i sina kandidaturformulär och intervjuer låta kandidaten definiera sig själv genom att ställa frågor såsom “vad har du för perspektiv som skulle kunna vara till nytta i uppdraget?” och “definierar du dig som en person med utländsk bakgrund?”.
- Valberedningen kan delta i utbildningar om jämställdhet och mångfald. Detta bör riksorganisationen tillhandahålla.
- Valberedningarna ges ett starkt mandat att föreslå kandidater när avdelningar tar beslut om för troendevalda. Detta gynnar en bred representation.
- Valberedningen kan särskilt lyfta personer med utomeuropeisk bakgrund.

Ledarskap och hållbarhet

Arbetet med god representation behöver bli långsiktigt. Vi måste se till att personer som väljs till förtroendeuppdrag känner sig väl förberedda och får ett bra stöd. Partiorganisationen behöver bli bättre på att hjälpa till att sprida erfarenheterna från de redan erfarna och på att ta tillvara deras kunskap. Detta för att ta in olika perspektiv och för att lyfta upp andra medlemmar och förtroendevalda. Saker ni kan göra lokalt är följande:

- På lokal nivå kan ni sprida kunskap och erfarenhet mellan medlemmar. Ett exempel är att upprätta mentorskapsprogram.
- Lokalavdelningens ledare ska vara inkluderande och ta hänsyn till olika förutsättningar samt se till att det finns en tydlighet, öppenhet och respekt för varandra som gynnar organisationsklimatet. Det är viktigt att vi ökar förståelse för varandras olika erfarenheter.